

ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOST

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Ing. ALENA OULEHLOVÁ, Ph.D.

Univerzita obrany
Fakulta vojenského leadershipu
Katedra krizového řízení
Kounicova 65
662 10 Brno
telefon: 973 44 31 55
e-mail: alena.oulehlova@unob.cz

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt: ***Vzdělávání pro bezpečnostní systém státu***

(reg. č.: CZ.1.01/2.2.00/15.0070)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

- Vznik a definice pojmu udržitelný rozvoj
- Agenda 21
- Podnikatelská charta pro trvale udržitelný rozvoj
- Vazba environmentální bezpečnosti a udržitelného rozvoje
- Indikátory udržitelného rozvoje
- Měření udržitelného rozvoje na úrovni organizace a podnikatelského subjektu
- Udržitelný rozvoj společenství (obce, regionu)

Vznik a definice pojmu udržitelný rozvoj

- 1983 – založena Světová komise pro životní prostředí – úkol zkoumat vztah ochrany životního prostředí a ekonomického růstu;
- Tokijská deklarace - vybudovat budoucnost, která bude prosperující, spravedlivá a bezpečná, realizace předpokládá zaměření na tzv. udržitelný rozvoj;
- Naše společná budoucnost – zpráva Komise, definování udržitelného rozvoje: *je takový rozvoj, který zajistí naplnění potřeb současné společnosti, aniž by ohrozil možnost splnění potřeb generací příštích;*
- přijetí myšlenky na konferenci Spojených národů o životním prostředí a rozvoji v Riu de Janeiro v roce 1992 (Summit Země).

Různé definice udržitelného rozvoje:

- Zákon o životním prostředí: *takový rozvoj společnosti, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.*
- Antropocentrická definice: *Trvale udržitelný je takový rozvoj lidské společnosti, který respektuje práva současných i budoucích generací na uspokojení jejich základních životních potřeb, a současně nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.*
- Procesní definice: *Trvale udržitelný rozvoj je taková symbióza lidské společnosti s životním prostředím a biosférou, která neustále hledá a nalézá rovnováhu rozvoje lidské společnosti a přírodních a umělých ekosystémů.*
- Systémová definice: *Trvale udržitelný rozvoj je podmíněn takovou změnou materiálových a energetických toků mezi lidskou společností a umělými a přirozenými ekosystémy, která povede k dynamické rovnováze bez katastrofických výkyvů a nevratných negativních změn v celém systému biosféry.*

- Manažerská definice: *Trvale udržitelný rozvoj je podmíněn takovým řízením přírodních i společenských, obnovitelných i neobnovitelných zdrojů, jehož výsledkem je dostatek zdrojů pro rozvoj lidské společnosti i biosféry.*
- Humanistická definice: *Trvale udržitelným se stane rozvoj lidské společnosti tehdy, jestliže vnitřní zpětné vazby v přirozených ekosystémech budou v lidské společnosti nahrazeny etikou, morálkou, legislativou, obecně celkovou změnou myšlení a chování, které budou regulovat současný extenzivní exploatační rozvoj lidské společnosti.*

Definice:

- nemá objektivní základ ve vědeckém poznání;
- má vztah k lidským hodnotám (faktor kulturních a historických tradic, postmateriální hodnoty, sociální a politické uspořádání společnosti).

Deklarace – obecně přijatelné vymezení konceptu udržitelného rozvoje.

Pilíře udržitelného rozvoje:

- environmentální/ekologický;
- sociální;
- ekonomický.

Základní cíle udržitelného rozvoje:

- oživit hospodářský růst;
- změnit kvalitu růstu;
- uchovávat a obohacovat bázi přírodních zdrojů;
- zajistit udržitelnou úroveň populace;
- nově orientovat techniku a odstraňování rizik;
- při rozhodování integrovat aspekty ekonomické s aspekty životního prostředí;
- reformovat mezinárodní hospodářské vztahy;
- posílit mezinárodní spolupráci.

Principy udržitelného rozvoje:

- propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí;
- dlouhodobá perspektiva;
- kapacita životního prostředí je omezená;
- předběžná opatrnost;
- prevence;
- kvalita života;
- sociální spravedlnost;
- zohlednění vztahu „lokální – globální“;
- vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost;
- demokratické procesy.

Strategický rámec udržitelného rozvoje

- Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky – byl schválen vládou dne 11. 1. 2011 (usnesení č. 37).
- Dokument je strukturován do 5 prioritních os:
  - Společnost, člověk a zdraví;
  - Ekonomika a inovace;
  - Rozvoj území;
  - Krajina, ekosystémy a biodiverzita;
  - Stabilní a bezpečná společnost.
- Nahrazuje Strategii udržitelného rozvoje České republiky.
- Vychází k Obnovené Strategie udržitelného rozvoje EU.

Agenda 21

- schválena na Summitu Země;
- rozebírá principy udržitelného rozvoje ve všech oblastech lidské činnosti;
- pracovní plán pro aplikaci udržitelného rozvoje.
- sekce:
  - ❑ sekce I - sociální a ekonomické aspekty udržitelného rozvoje:
    - hlavní pozornost je věnována odstranění chudoby;
    - 8 kapitol;
  - ❑ sekce II - management zachování přírodních zdrojů
    - 14 kapitol;
  - ❑ sekce III - vliv organizací
    - 10 kapitol;
  - ❑ sekce IV - prostředky k realizaci udržitelného rozvoje
    - 8 kapitol.

Místní Agenda 21

- **místní** - odkazuje na Vaše vlastní místo působení, bydliště;
- **agenda** - je slovo latinského původu, znamená program nebo také seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle;
- **21** - znamená, že se jedná o to, co musíme udělat pro (v) 21. století.
- program rozvoje obce, regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. Tj.: strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností;
- zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území.

Činnosti spadající do procesu místní Agendy 21:

- obnova památek;
- oživování a zachovávání tradičních zvyklostí a řemesel;
- udržitelná turistika;
- územní plánování založené na integrovaném přístupu a vhodná výstavba;
- péče o krajinu;
- péče o starší občany;
- programy pro školy zaměřené na otázky udržitelného rozvoje;
- programy konzultací, které by měly vést k vytvoření strategického plánu rozvoje místa;
- praktické práce v místě, tzv. práce "zdola" v rámci místního společenství;
- projekty, které se zabývají konkrétní problematikou např. dopravou;
- kulturní a společenské akce, akce pro veřejnost;
- výchovné a vzdělávací programy pro veřejnost i pro místní zastupitele a jiné cílové skupiny;
- spolupráce s médii při osvětě veřejnosti;
- podpora vhodného podnikání;
- vlastní práce místních orgánů;
- environmentální systémy řízení pro podniky, místní úřady a další instituce;
- ekologické vytápění;
- nákupy respektující udržitelnost spotřeby;
- a řada dalších.

Podnikatelská charta pro trvale udržitelný rozvoj

- Mezinárodní obchodní komora

Zásady:

- společná priorita podniku;
- integrovaný management;
- proces zdokonalování;
- vzdělávání zaměstnanců;
- výroby a služby;
- rady zákazníkům;
- provoz a zařízení;
- výzkum;
- preventivní přístup;
- smluvní partneři a dodavatelé;
- připravenost na nepředvídané události;
- přenos technologií;
- přispívat ke společnému úsilí;
- otevřenost v otázkách vyvolávajících znepokojení;
- dodržování environmentálních předpisů a podávání zpráv.

Vazba environmentální bezpečnosti a udržitelného rozvoje

- 1992 - **Konference OSN o životním prostředí** (Summit Země) v Rio de Janeiro
  - Státy uznaly, že je nutné začlenit problematiku přírodních katastrof do národních plánů pro dosažení udržitelného rozvoje a činit kroky směřující ke snížení zranitelnosti prostřednictvím uplatňování strategií pro zmírnění katastrof.
  - Zásada 18 – vzájemné informování o přírodní katastrofě, která by mohla vyvolat náhlé škodlivé účinky na životním prostředí jiných států; poskytování mezinárodní pomoci postiženým zemím.
  - sjednání Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, Kjótský protokol (2005-2020).

- 1994 - Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA) a Program OSN pro životní prostředí (UNEP) - Joint UNEP/OCHA Environment Unit (JEU) partnerství pro integraci prevence, připravenosti a reakce na mimořádné události v oblasti životního prostředí na podporu udržitelného rozvoje.
- 2000 - **Summit tisíciletí OSN** - Rozvojové cíle tisíciletí (MDG) do roku 2015

1. CÍL ODSTRANIT EXTRÉMNÍ CHUDOBU A HLAD

- Úkol 1: Do roku 2015 snížit na polovinu počet lidí, kteří žijí z příjmu nižšího než dolar na den.
- Úkol 2: Dosáhnout dostatečného a produktivního zaměstnání i slušné práce pro všechny, včetně žen a mladých lidí.
- Úkol 3: Do roku 2015 snížit na polovinu počet lidí, kteří trpí hladem.

2. CÍL: DOSÁHNOUT ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ PRO VŠECHNY

- Úkol č. 4: Do roku 2015 zajistit, aby mohly děti kdekoli na světě, dívky i chlapci, dokončit základní školu

3. CÍL: PROSAZOVAT ROVNOST POHLAVÍ A POSÍLIT ROLI ŽEN VE SPOLEČNOSTI

- Úkol 5: Do roku 2005 odstranit nepoměr pohlaví v základním a středním školství a do roku 2015 na všech úrovních vzdělávacího systému.

4. CÍL: SNÍŽIT DĚTSKOU ÚMRTNOST

- Úkol 6: Do roku 2015 snížit o dvě třetiny úmrtnost dětí do věku pěti let.

5. CÍL: ZLEPŠIT ZDRAVÍ MATEK

- Úkol 7: Do roku 2015 snížit o tři čtvrtiny míru mateřské úmrtnosti.

6. CÍL: BOJOVAT S HIV/AIDS, MALÁRIÍ A DALŠÍMI NEMOCEMI

- Úkol 8: Do roku 2015 zastavit a zvrátit šíření HIV/AIDS.
- Úkol 9: Do roku 2010 dosáhnout univerzální přístup k léčbě HIV/AIDS pro všechny potřebné.
- Úkol 10: Do roku 2015 zastavit a zvrátit šíření malárie a dalších závažných onemocnění.

7. CÍL: ZAJISTIT UDRŽITELNÝ STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Úkol 11: Integrovat principy udržitelného rozvoje do politiky a programů jednotlivých států a zabránit ztrátám přírodních zdrojů.
- Úkol 12: Snížit ztrátu biodiverzity, do roku 2010 významně snížit míru těchto ztrát.
- Úkol 13: Do roku 2015 snížit na polovinu počet lidí bez dlouhodobě udržitelného přístupu k nezávadné pitné vodě a základní hygieně.
- Úkol 14: Do roku 2020 dosáhnout výrazného zvýšení kvality života minimálně 100 milionů obyvatel příměstských chudinských čtvrtí (slumů).

8. CÍL: BUDOVAT SVĚTOVÉ PARTNERSTVÍ PRO ROZVOJ

- Úkol 15: Dále rozvíjet obchodní a finanční systém založený na otevřenosti, předvídatelnosti a absenci diskriminace.
- Úkol 16: Řešit specifické potřeby nejméně rozvinutých zemí.
- Úkol 17: Řešit specifické potřeby vnitrozemských států a malých ostrovních rozvojových států.
- Úkol 18: Komplexně řešit problém zadlužení rozvojových zemí prostřednictvím národních a mezinárodních opatření s cílem dosažení udržitelnosti zadlužení z dlouhodobého hlediska.
- Úkol 19: Ve spolupráci s farmaceutickými firmami poskytnout přístup k dostupným základním lékům v rozvojových zemích.
- Úkol 20: Ve spolupráci se soukromým sektorem zpřístupnit rozvojovým zemím výhody nových technologií především v informační a komunikační oblasti.

Dosažené výsledky MDG do roku 2015

Goals and Targets	Africa		Asia				Oceania	Latin America and the Caribbean	Caucasus and Central Asia
	Northern	Sub-Saharan	Eastern	South-Eastern	Southern	Western			

GOAL 1 | Eradicate extreme poverty and hunger

Reduce extreme poverty by half	low poverty	very high poverty	low poverty	moderate poverty	high poverty	low poverty	—	low poverty	low poverty
Productive and decent employment	large deficit	very large deficit	moderate deficit	large deficit	large deficit	large deficit	very large deficit	moderate deficit	small deficit
Reduce hunger by half	low hunger	high hunger	moderate hunger	moderate hunger	high hunger	moderate hunger	moderate hunger	moderate hunger	moderate hunger

GOAL 2 | Achieve universal primary education

Universal primary schooling	high enrolment	moderate enrolment	high enrolment	high enrolment	high enrolment	high enrolment	high enrolment	high enrolment	high enrolment
-----------------------------	----------------	--------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

GOAL 3 | Promote gender equality and empower women

Equal girls' enrolment in primary school	close to parity	close to parity	parity	parity	parity	close to parity	close to parity	parity	parity
Women's share of paid employment	low share	medium share	high share	medium share	low share	low share	medium share	high share	high share
Women's equal representation in national parliaments	moderate representation	moderate representation	moderate representation	low representation	low representation	low representation	very low representation	moderate representation	low representation

The progress chart operates on two levels. The text in each box indicates the present level of development. The colours show progress made towards the target according to the legend below:

■ Target met or excellent progress.

■ Good progress.

■ Fair progress.

■ Poor progress or deterioration.

■ Missing or insufficient data.

Goals and Targets	Africa		Asia				Oceania	Latin America and the Caribbean	Caucasus and Central Asia
	Northern	Sub-Saharan	Eastern	South-Eastern	Southern	Western			

GOAL 4 | Reduce child mortality

Reduce mortality of under-five-year-olds by two thirds	low mortality	high mortality	low mortality	low mortality	moderate mortality	low mortality	moderate mortality	low mortality	low mortality
--	---------------	----------------	---------------	---------------	--------------------	---------------	--------------------	---------------	---------------

GOAL 5 | Improve maternal health

Reduce maternal mortality by three quarters	low mortality	high mortality	low mortality	moderate mortality	moderate mortality	low mortality	moderate mortality	low mortality	low mortality
Access to reproductive health	moderate access	low access	high access	moderate access	moderate access	moderate access	low access	high access	moderate access

GOAL 6 | Combat HIV/AIDS, malaria and other diseases

Halt and begin to reverse the spread of HIV/AIDS	low incidence	high incidence	low incidence	low incidence	low incidence	low incidence	low incidence	low incidence	low incidence
Halt and reverse the spread of tuberculosis	low mortality	high mortality	low mortality	moderate mortality	moderate mortality	low mortality	moderate mortality	low mortality	moderate mortality

The progress chart operates on two levels. The text in each box indicates the present level of development. The colours show progress made towards the target according to the legend below:

- Target met or excellent progress.
- Good progress.
- Fair progress.

- Poor progress or deterioration.
- Missing or insufficient data.

Goals and Targets	Africa		Asia				Oceania	Latin America and the Caribbean	Caucasus and Central Asia
	Northern	Sub-Saharan	Eastern	South-Eastern	Southern	Western			

GOAL 7 | Ensure environmental sustainability

Halve proportion of population without improved drinking water	high coverage	low coverage	high coverage	high coverage	high coverage	high coverage	low coverage	high coverage	moderate coverage
Halve proportion of population without sanitation	moderate coverage	very low coverage	moderate coverage	low coverage	very low coverage	high coverage	very low coverage	moderate coverage	high coverage
Improve the lives of slum-dwellers	low proportion of slum-dwellers	very high proportion of slum-dwellers	moderate proportion of slum-dwellers	moderate proportion of slum-dwellers	moderate proportion of slum-dwellers	moderate proportion of slum-dwellers	moderate proportion of slum-dwellers	moderate proportion of slum-dwellers	—

GOAL 8 | Develop a global partnership for development

Internet users	moderate usage	low usage	high usage	moderate usage	low usage	high usage	low usage	high usage	high usage
----------------	----------------	-----------	------------	----------------	-----------	------------	-----------	------------	------------

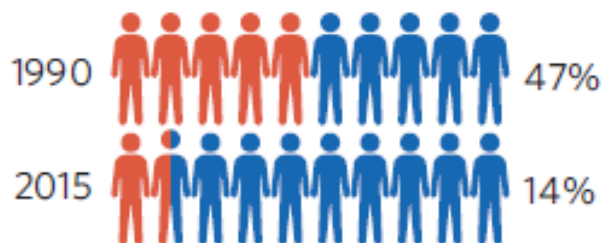
The progress chart operates on two levels. The text in each box indicates the present level of development. The colours show progress made towards the target according to the legend below:

- Target met or excellent progress.
- Good progress.
- Fair progress.

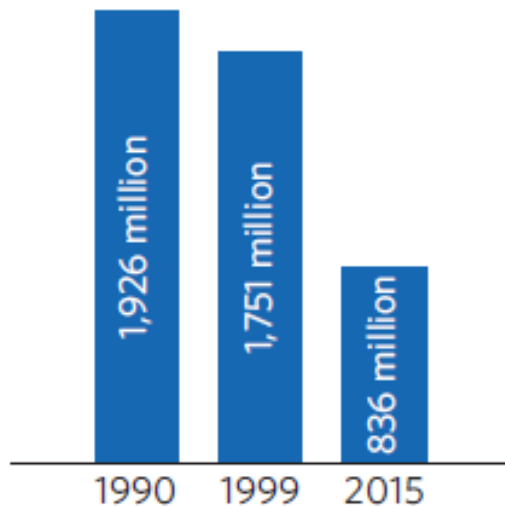
- Poor progress or deterioration.
- Missing or insufficient data.

1. CÍL ODSTRANIT EXTRÉMNÍ CHUDOBU A HLAD

Extreme poverty rate in developing countries

Global number of extreme poor

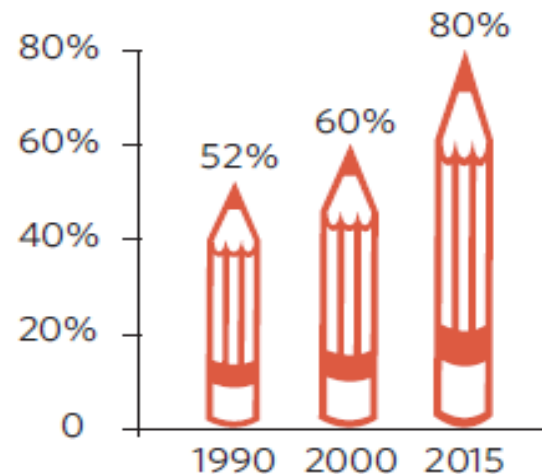

2. CÍL: DOSÁHNOUT ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ PRO VŠECHNY

Global out-of-school children of primary school age

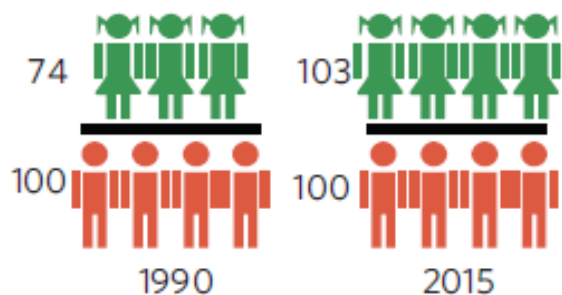

Primary school net enrolment rate in sub-Saharan Africa

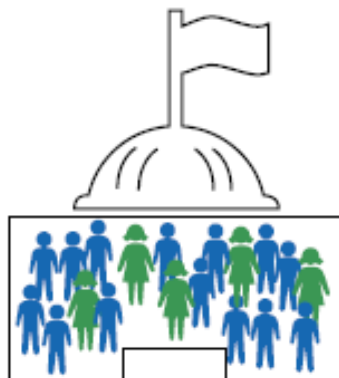

3. CÍL: PROSAZOVAT ROVNOST POHLAVÍ A POSÍLIT ROLI ŽEN VE SPOLEČNOSTI

Primary school enrolment ratio in Southern Asia

90% of countries have more women in parliament since 1995

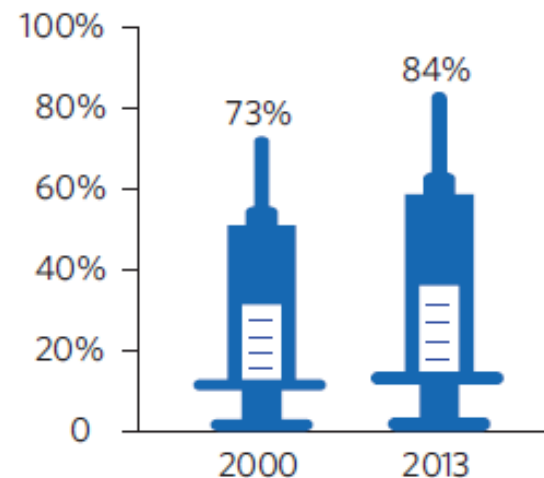

4. CÍL: SNÍŽIT DĚTSKOU ÚMRTNOST

Global number of deaths of children under five

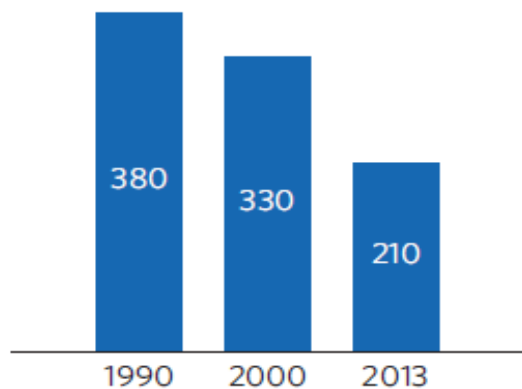
Global measles vaccine coverage

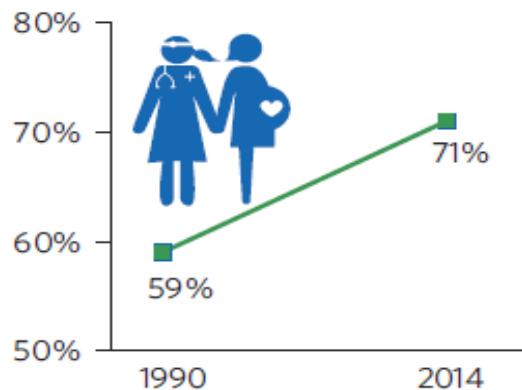

5. CÍL: ZLEPŠIT ZDRAVÍ MATEK

Global maternal mortality ratio (deaths per 100,000 live births)

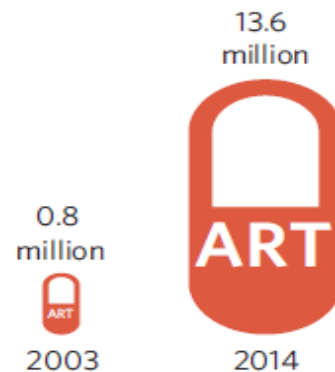

Global births attended by skilled health personnel

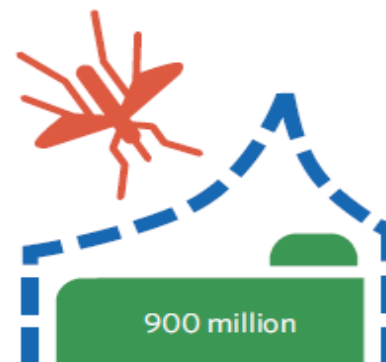

6. CÍL: BOJOVAT S HIV/AIDS, MALÁRIÍ A DALŠÍMI NEMOCEMI

Global antiretroviral therapy treatment

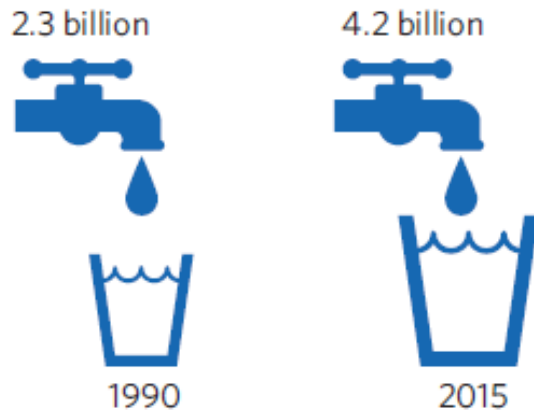

Number of insecticide-treated mosquito nets delivered in sub-Saharan Africa, 2004-2014

7. CÍL: ZAJISTIT UDRŽITELNÝ STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

1.9 billion people have gained access to piped drinking water since 1990

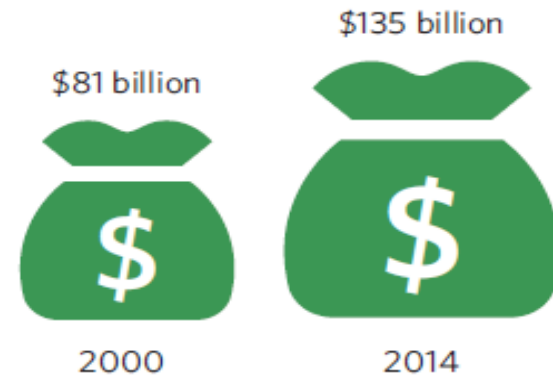

98% of ozone-depleting substances eliminated since 1990

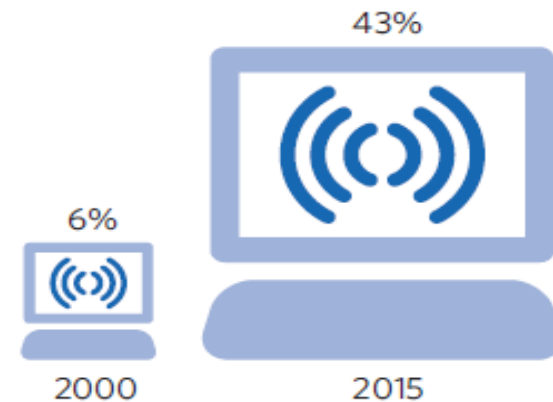

8. CÍL: BUDOVAT SVĚTOVÉ PARTNERSTVÍ PRO ROZVOJ

Official development assistance

Global Internet penetration

2002 - Světový summit o udržitelném rozvoji v Johannesburgu

- 5 všeobecných závazků a iniciativ (rozvoj a posilování činností na zlepšení prevence přírodních katastrof a schopnosti na ně reagovat).
- Implementační plán:
  - ✓ výzva k integrovanému přístupu řešení zranitelnosti, hodnocení rizika a managementu katastrof včetně prevence, mitigace, připravenosti, reakce a obnovy jako základního prvku pro bezpečnější svět.
  - ✓ vytvářet a posilovat meteorologické pozorovací systémy, včasné výstražné systémy a informační sítě pro předcházení a zmírnění dopadů přírodních katastrof.

2012 - Konference OSN o udržitelném rozvoji Rio de Janeiro, tzv. Rio+20

• The Future We Want

- ✓ V okruhu snižování rizik katastrof zdůrazněno budování odolnosti vůči katastrofám, začlenění této problematiky do:
  - právních a strategických nástrojů,
  - tvorby rozpočtů,
  - zdrojů sil a prostředků,
  - posílení využívání systémů včasného varování,
  - technologické pomoci, přenosu technologií,
  - školení a předávání si zkušeností na národní a mezinárodní úrovni,
  - zajištění integrace strategií snižování rizik katastrof a změn klimatu do veřejných a soukromých investic, rozhodovacích procesů a postupů řešení katastrof.
- ✓ Klimatická změna největší výzva současnosti.

2015 - Summitu OSN o udržitelném rozvoji v New York

- Přeměna našeho světa: Agenda udržitelného rozvoje 2030 - 17 propojených cílů a 169 dílčích cílů.
- platnost cílů od 1. ledna 2016.

3 formy vazeb mezi MDG a snižování rizik katastrof:

1. přímé odkazy související se Světovou konferencí o snižování rizika katastrof a Sendai rámcem (MDG 1, 4, 9, 11, 13, 15).
2. klíčová pro dosažení cíle nebo dílčího cíle MDG.
3. cíle a dílčí cíle, které napomáhají k přístupům snižování rizik katastrof.

Na Summitu OSN o udržitelném rozvoji bylo zdůrazněno, že prevence zaostává za poskytováním pomoci po katastrofě.

Indikátory udržitelného rozvoje

- zásadní význam – informace;
- ukazatele vývoje určitého jevu získané průběžným sledováním, zaznamenáváním a vyhodnocováním souboru přesně stanovených údajů;
- podpora rozhodovacího procesu;
- vypovídací schopnost;
- agregovaný charakter;
- kvalitativní nebo kvantitativní;
- cíle – jasné a měřitelné.

Kritéria kladené na indikátory

- významnost;
- reprezentativnost;
- jedinečnost;
- měřitelnost, možnost získání dat;
- náklady a užitek;
- minimalizace negativních účinků na prostředí;
- správnost;
- spolehlivost;
- srovnatelnost;
- průhlednost;
- pochopitelnost;
- výpovědní schopnost;
- načasování;
- využitelnost.

Klasifikace indikátorů

- úroveň A – indikátory popisné
- úroveň B - indikátory pokroku a plnění
- úroveň C - indikátory účinnosti
- úroveň D – indikátory efektivnosti
- úroveň E - indikátory celkové prosperity

Indikátory místního udržitelného rozvoje

- nástroj pro měření postupu práce na místní Agendě 21;
- hledisko – kvantita, kvalita a čas;
- volí se pro celkový proces a dílčí projekty a jejich úkoly (strategické, manažerské, implementační);
- komunikační nástroj;
- dělení:
  - objektivně ověřitelné;
  - objektivizované;
- typů indikátorů pro místní úroveň:
  - společné evropské indikátory;
  - specifické indikátory;
  - programové indikátory;
  - agregované indikátory;
  - titulkové indikátory;
  - indikátorové sady a rámce udržitelného rozvoje pro obec/město;

Měření udržitelného rozvoje na úrovni organizace a podnikatelského subjektu

- příspěvek organizace k plnění udržitelného rozvoje;
- prosazování prostřednictvím společenské odpovědnosti (Corporate Social Responsibility – CSR) či dalšími dobrovolnými nástroji;
- zprávy o udržitelném rozvoji (Sustainable Development Report);
- vztah organizace k užitečnému rozvoji:
  - firemní kultura;
  - podpora inovací;
  - „marketingový“ prvek.

Principy informování o udržitelném rozvoji na úrovni organizace

- princip dobrovolnosti;
- principy otevřenosti;
- princip tvořivosti;
- princip priority;
- princip samostatnosti a odpovědnosti.

Obecný přístup k hodnocení udržitelného rozvoje na úrovni podniku

- význam podnikání pro UR:
  - podnikání je zdrojem ekonomické a sociální prosperity společnosti;
  - podnikání ovlivňuje stav životního prostředí a to v pozitivním a negativním smyslu;
  - vytváří významnou poptávku po znalostním potenciálu;
  - je zdrojem pro řešení krizových situací a překonávání globálních hrozeb.

Aspekty udržitelného rozvoje na úrovni organizace

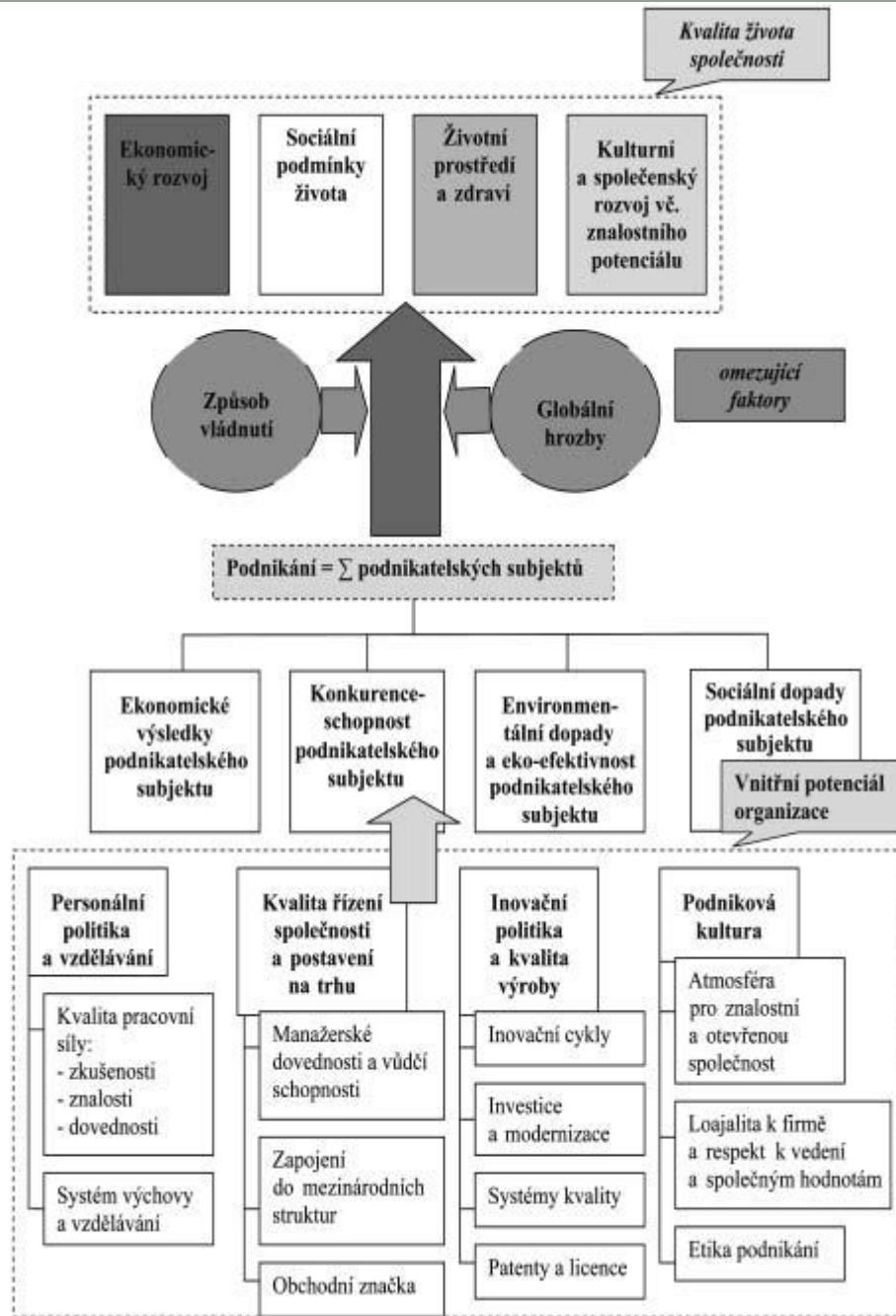
Zásady hodnocení udržitelného rozvoje na úrovni organizace

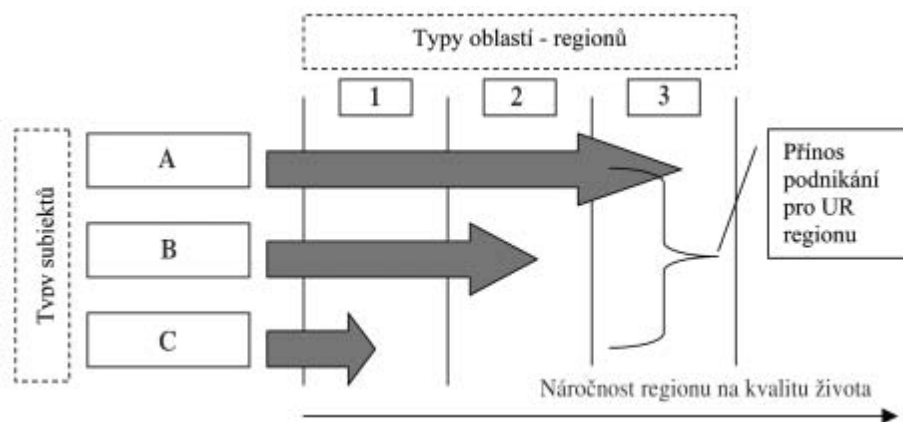
- dodržování principů informování;
- předmětem hodnocení jsou významné aspekty/dopady, kterými organizace ovlivňuje danou oblast;
- aspekty vybírány na základě významnosti;
- hodnotí se příspěvek organizace k udržitelnému rozvoji příslušné oblasti

Vlastní hodnocení udržitelného rozvoje

- 1. Hodnocení organizace:
  - ❖ Dosažené výsledky
  - ❖ Konkurenceschopnost vyjádřená vnitřním potenciálem
- 2. Porovnání výsledků s prioritou dané oblasti

Vazby mezi kvalitou života a podnikáním

- A (max.) – Produkce s vysokou přidanou hodnotou pro vlastníka, vysokou produktivitou práce, propojením na mezinárodní kooperaci, nízkou spotřebou surovin a minimálními negativními dopady na životní prostředí a s nízkou potřebou pracovní síly (tudíž omezeným významem na zajištění pracovní příležitosti dané lokality, regionu a státu)
- B (střed) – podnikání s parametry nacházejícími se mezi uvedenými extrémy
- C (min.) – Produkce s vysokou přidanou hodnotou pro vlastníka, nízkou produktivitou práce, propojením na mezinárodní kooperaci, vysokou spotřebou surovin a významnými negativními dopady na životní prostředí a s vysokou potřebou pracovní síly (s významem pro zabezpečení zaměstnanosti dané lokality, regionu a státu)

- 1 – oblast s vysokou nezaměstnaností a nízkou preferencí kvality životního prostředí
- 2 – oblast nacházející se mezi extrémními nároky na podnikatelské aktivity
- 3 – oblast s nízkou nezaměstnaností a vysokými nároky na kvalitu životního prostředí

Formy prezentace výsledků

- vyjádřením trendů ukazatelů v určitém časovém rozpětí;
- grafickým ztvárněním;
- slovní doprovod.

Způsob měření lze provádět

- měřením exaktních veličin (ukazatelů);
- analýzou subjektivních vjemů pracovníků;
- kombinací obou způsobů.

Indikátory UR na úrovni organizace

- vybírány ukazatele z veřejně přístupných dat;
- konstrukce vlastních indikátorů na základě dohodnutých postupů;
- výběr ukazatelů je na zpracovatelích;

Okruhy indikátorů:

- dosažené ekonomické výsledky & případně ekonomické dopady na okolí;
- konkurenceschopnost;
- environmentální dopady & ekoefektivnost;
- sociální dopady.

Ekonomika

- Ekonomická výkonnost;
- Nákladovost materiálové a energetické spotřeby;
- Výdaje na systém vzdělávání pracovníků;
- Výdaje na VaV;
- Výdaje na investice;
- Výdaje na prevenční;
- Výdaje na implementaci environmentální legislativy, legislativa BOZP, ..;
- Externality
- Výdaje spojené s neshodami s legislativou
- Výdaje na odstranění škod
- Výdaje na nákup neobnovitelných surovin;
- Výdaje na manažerské systémy;
- Dary a náklady na sponzorskou činnost;
- Sponzoring politických stran.

Konkurenceschopnost

1. Indikátory krátkodobého efektu:

- Podíl na trhu, nabídka/poptávka, výrobní faktory
- Vlastnická struktura
- Propracovanost marketingu a způsob podpory prodeje
- Dosažené ocenění produkce a služeb, patentová ochrana, hodnota obchodní značky
- Úroveň zavedení manažerských systémů řízení, systémy kvality, EMS, integrované systémy řízení
- Velikost organizace

2. Indikátory dlouhodobého efektu:

- Podíl VaV na výdajích celkem;
- Počet a podíl pracovníků ve výzkumu a vývoji;
- Počet udělených patentů a využívaných licencí;
- Příjmy a výdaje z licenčních poplatků;
- Podíl nákladů na systém vzdělávání;
- Struktura pracovníků dle vzdělání;
- Frekvence inovací výrobků a služeb;
- Investiční strategie;
- Kultura společnosti;
- Stížnosti;
- Korupční skandály, postihy; antimonopolního úřadu, trestní stíhání členů vedení.

Environmentální dopady

- Emise
- Odpady
- Logistika
- Materiálová spotřeba & nákup neobnovitelných surovin
- Roční spotřeba energie
- Havarijní připravenost
- Ekoznačení, LCA výrobků a služeb, Integrovaná výrobová politika
- Spolupráce s dodavateli a odběrateli, požadavky na dodavatele
- Stížnosti zájmových skupin pilíře.

Sociální dopady

- Příspěvek organizace ve vytváření počtu pracovních míst oblasti
- Pracovní úrazy a dlouhodobá nemocnost, nemoci z povolání
- Zaměstnávání a podpora „okrajových“ skupin
- Systém komunikace se zájmovými skupinami
- Dodržování základních lidských práv a svobod, práce s odbory, legální zaměstnávání cizinců.

Technika zpracování hodnocení

- způsob vyhodnocení UR musí respektovat různou podobu indikátorů;
- indikátory popisují různé jevy, mají různou vypovídací schopnost;
- fáze:
  - přípravná;
  - zpracování dat pro syntézu;
  - syntéza (interpretace indikátorů).

Udržitelný rozvoj společenství (obce, regionu)

Směřování k udržitelnému rozvoji společenství

- zohlednění všech pilířů udržitelného rozvoje;
- aplikované nástroje a principy:
  - strategické plánování;
  - soudržnost (vzájemnost, solidarita);
  - účast veřejnosti na rozhodování;
  - hlas jednotlivců a skupin má význam;
  - otevřenost a transparentnost celého procesu;
  - rozvoj individuálních a skupinových dovedností, znalostí a posilování sebedůvěry, sdílení znalostí a vzdělávání;
  - rovnocenné postavení;
  - zajištění ochrany životního prostředí;

- péče o místní zvláštnosti a jejich ochrana;
- podpora preventivních opatření;
- zamezování vzniku velkých rozdílů;
- zajištění efektivního institucionálního uspořádání;
- spolupráce s ostatními obcemi a regiony;
- monitorování stavu a vývoje jednotlivých oblastí života a provádění hodnocení;
- orientace na kvalitu a dlouhodobou udržitelnost;
- zajištění politické podpory uplatňování udržitelného rozvoje;
- jít příkladem.

Charakteristické znaky udržitelného společenství

- Zdroje jsou využívány efektivně a odpad je minimalizován uzavřenými cykly.
- Znečišťování je omezené na stupeň, se kterým se přírodní systémy dokáží vyrovnávat.
- Je oceňována a chráněna rozmanitost přírody (biodiverzita).
- Tam, kde je to možné, jsou místní potřeby uspokojovány z místních zdrojů.
- Obyvatelé mají možnost získat pitnou vodu a jídlo v potřebném množství a dostatečné kvalitě.
- Lidé mají možnost získat odpovídající bydlení.
- Každý má příležitost získat uspokojivou práci, místní ekonomika není závislá na několika málo provozovatelích, ale je různorodá.

- Zdraví člověka je chráněno vytvářením bezpečného, zdravého a příjemného životního prostředí a zajištěním zdravotních služeb, které zdůrazňují prevenci před nemocí, stejně jako řádnou péči o nemocné. Je podporován zdravý způsob života.
- Lidská sídla i krajina jsou harmonicky rozvíjena v souladu s urbanistickými zásadami.
- Přístup k účelovým zařízením, službám, zboží a lidem není dosahován na úkor životního prostředí ani omezován pouze na ty, kdo mají auto.
- Lidé žijí beze strachu z individuálního násilí, ze zločinu nebo z perzekuce kvůli jejich vyznání, rase, pohlaví nebo sexuální orientaci.
- Každý má přístup ke vzdělání, profesionální přípravě, poznání a informacím, které jsou potřeba, aby zaujal svou úlohu ve společnosti.
- Občanům je umožněno podílet se na rozhodování.
- Jsou dostupné příležitosti k aktivnímu užívání volného času.
- Kulturní rozmanitost a místní zvláštnosti jsou ceněny a chráněny.
- Místní akce a aktivity respektují globální souvislosti.
- Vlastnická práva jsou stabilní a jsou vykonávána zodpovědně.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Dotazy?